

بانكداری بین الملل

تالیف:

مستدرف رحیمی

بنك توسعه صادرات ایران

وزارت علوم تحقیقات و فناوری
موسسه آموزش عالی امامی

سرشناسه: رحیمی، محمدرضا، ۱۳۵۰ -
 عنوان و نام پدیدآور: بانکداری بین الملل/تالیف محمدرضا رحیمی.
 مشخصات نشر: ایوانکی: موسسه آموزش عالی ایوانکی، ۱۳۹۴.
 مشخصات ظاهری: ۲۷۰ ص.
 شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۸۳۰-۰۲-۴
 وضعیت فهرست نویسی: فنی
 یادداشت: کتابنامه: ص. ۲۵۴.
 موضوع: بانک و بانکداری بین المللی
 رده بندی کنگره: ۱۳۹۴ ب ۲ ر ۳۸۸/۴ HG
 رده بندی دیویی: ۳۳۲/۱۵
 شماره کتابشناسی ملی: ۴۱۰۹۱۳۹

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
 موسسه آموزش عالی ایوانکی

بانکداری بین الملل

تألیف: محمدرضا رحیمی

ناشر: موسسه آموزش عالی ایوانکی

مدیرتوان: مهدی عالی

ناظر فنی چاپ: فرزین معتمدی

خدمات صفحه آرایی چاپ و صحافی: موسسه انتشاراتی جهان جام جم

نوبت و سال چاپ: اول - ۱۳۹۴

تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۱۶۰۰۰ تومان

www.pub.eyc.ir

نشانی نشر: ایوان کی - بلوار آیت اله طالقانی - خیابان دانشگاه - موسسه آموزش عالی ایوان کی

نشانی توزیع: تهران - میدان انقلاب - خیابان کارگر جنوبی - خیابان لبافی نژاد غربی - انتهای کوچه سیمین - پلاک ۵

تلفن: ۶۶۹۲۶۶۳۴ - ۶۶۵۶۵۸۲۵ تلفکس: ۶۶۵۹۶۶۱۸

پیشگفتار

از دیرباز تجارت میان اقوام مختلف جهان رواج داشته است. این تجارت در ابتدا به صورت پایاپای، با ابزارهای مبادی در محدوده جغرافیایی خاصی انجام می‌پذیرفت. با پیشرفت ذهنی بشر، بروز نیازهای جدید و وسیع‌تر، تجارت به محدوده‌های بیشتر و وسیع‌تر، ابزارهای جدیدی از جمله بانکداری برای تجارت پیدا شد. عصر حاضر که عصر توسعه و پیشرفت کلیه علوم و فنون به ویژه در حوزه فن‌آوری اطلاعات و ارتباطات می‌باشد باعث شد صنعت بانکداری به عنوان مهم‌ترین ابزار تجارت تحولات شگرفی را از خود ببیند. تحولاتی که در راستای توسعه‌ی علوم و فنون بانکداری ایجاد شده است به تجارت بین‌الملل کمک کرد تا زمینه‌ی ارزآوری، اشتغال، افزایش دارایی‌های مولد، رشد پایدار و ... را فراهم نماید.

بازارهای پولی و مالی بین‌المللی که همسو و با سرعت تکنواوژی و فن‌آوری روز حرکت می‌کنند سهم بسزایی در بسط و توسعه تجارت بین‌الملل دارند. باب این صنعت بانکداری کشور ما نیز باید با توجه به ظرفیت‌ها و توانمندی‌های اقتصادی، با بهره‌گیری از بازارهای مدرن ارتباطی مانند سوئیفت و ... و ابزارهای پرداخت مانند اعتبار اسنادی و ... نقش پررنگ‌تری در عرصه تجارت بین‌الملل ایفا کند.

کتاب حاضر در دو بخش بانکداری بین‌الملل یک و دو نگارش شده است، بخش اول به موضوعاتی از قبیل معرفی ارز، بازار ارز، ابزار مشتقه و بازارهای پول و سرمایه و بخش دوم به موضوعاتی از قبیل ابزارهای پرداخت به ویژه اعتبار اسنادی، اسناد و ... پرداخته است. این کتاب منبع مناسبی جهت استفاده دانشجویان رشته‌های مدیریت و بانکداری، کارکنان شبکه بانکی به خصوص کارکنان بخش ارزی می‌باشد. این کتاب همچنین می‌تواند راهگشای بازرگانانی باشد

که قصد ورود به تجارت بین‌الملل را دارند. در این کتاب سعی شده است بیشتر به مسائل کاربردی در زمینه بانکداری بین‌الملل پرداخته شود تا بتواند فرایندهای واقعی کاری را برای مخاطبان ترسیم کند. نگارنده‌ی کتاب خود از کارکنان سیستم بانکی بوده و با استفاده از تجارب خود تلاش نموده همزمان با تدریس بانکداری بین‌الملل، کتابی کاربردی و عملیاتی را جهت افزایش سطح دانش فعالان این عرصه فراهم آورد. امیدوارم از این طریق توانسته باشم کمکی هر چند ناچیز به افزایش رونق فضای کسب و کار بین‌المللی کشورم کرده باشم.

در پایان، راتب سپاسگزاری خویش را از همکاری عزیزانی که مرا در نگارش این کتاب یاری کرده‌اند به ویژه آقای حسن ابراهیمی، اعلام می‌نمایم همچنین از همکاری صمیمانه و حسن توجه بانک توسعه صادرات ایران در حمایت مادی و معنوی از این اثر تقدیر می‌نمایم. این کتاب را تقدیر می‌کنم به پدر و مادر عزیزم، همسر و فرزندان دلبندم که زمان صرف شده برای نگارش این کتاب، متعلق به آنها بوده است.

با آرزوی سربلندی

محمد رضا رحمانی

کارشناس و مدرس معارف اسلامی

↕ فهرست ↕

بخش اول بانکداری بین‌الملل ۱

۱۷ فصل اول: ارز

۱۷ تعاریف

۱۹ رابطه نرخ ارز با صادرات و واردات چیست؟

۱۹ تعیین نرخ ارز با توجه به نظر به برابری قدرت خرید

۲۰ تراز پرداختها یا موازنه بین‌المللی

۲۶ تحولات سیستم‌های پولی بین‌المللی

۳۰ عوامل موثر در نرخ ارز

۳۱ قابلیت تبدیل پول یک کشور به پول سایر کشورها

۳۲ تقسیم ارزهای جهان به معتبر و ضعیف

۳۲ حق برداشت مخصوص

۳۳ روش‌های (نظام) تعیین نرخ ارز

۳۶ روش‌های اعلام نرخ ارز

۴۱ فصل دوم: عملیات خزانه‌داری

۴۱ عملیات خزانه داری

۴۶ معاملات نقدی

۴۶ انواع نرخ‌های اعلامی

۴۸ معاملات طلا

۵۱ فصل سوم: بازار ارز و ابزار مشتقه

۵۱	بازار چیست؟
۴۸	خرید و فروش ارز در بازار
۵۴	معاملات در بازار جهانی ارز
۵۹	فصل چهارم: خرید و فروش ارز غیر بازرگانی
۵۹	الف - حساب جاری یا دیداری
۵۹	ب - حساب های سپرده غیردیداری
۶۰	خرید و فروش ارز غیر بازرگانی
۶۰	الف - اسکناس و نقلیه گانه
۶۰	ب - چک مسافری
۶۱	ج - حواله ارزی
۶۲	د - برات ارزی
۶۴	هـ - چک ارزی
۶۷	فصل پنجم: بازارهای پول و سرمایه
۶۷	فعالیت های بازار پول
۶۸	۱. بازارهای پولی سپرده ثابت
۶۹	۲. اوراق بهادار بازار پول
۷۲	فعالیت های بازار سرمایه
۷۱	انواع کوپن اوراق قرضه
۷۴	ارزش زمانی پول
۷۲	سیستم تسویه اوراق بهادار
۷۵	انواع روش های تسویه اوراق بهادار
۷۷	انواع خطرهای (ریسک های) سرمایه گذاری در بازارهای پولی و سرمایه

فصل ششم: سوئیفت

روانشناسی اجتماعی و روانشناسی

۸۵

مزایای سوئیفت

روانشناسی اجتماعی و روانشناسی

۹۰

کدشناسایی (BIC)

۹۰

شماره حساب بین المللی (IBAN)

۹۳

فصل هفتم: نهادهای مالی بین المللی

۹۳

کمیته بازرگانی بانک بال

۹۴

اصول پایه در تجارت بانکی

۹۷

صندوق بین المللی پول

۹۹

بانک جهانی

۱۰۳

بخش دوم بانکداری بین الملل ۲

۱۰۵

فصل اول: روش های پرداخت در بازرگانی خارجی

۱۰۶

۱- روش های سنتی

۱۰۶

الف - روش حساب باز

۱۰۷

ب - پیش پرداخت کامل

۱۰۷

۲- روش های نوین

۱۰۷

ویژگی های روش های جدید

۱۰۹

فصل دوم: اعتبار اسنادی

۱۱۰

مزایای اعتبار اسنادی برای خریدار کالا

۱۱۱

مزایای اعتبار اسنادی برای فروشنده

۱۱۱

طرفین درگیر در اعتبار اسنادی

۱۱۲

فرآیند اعتبار اسنادی

۱۱۳

مراحل اعتبار اسنادی

۱۱۳	۱. گشایش و ابلاغ اعتبار اسنادی
۱۱۶	۲. اصلاح اعتبار اسنادی
۱۱۷	۳. معامله و تسویه اعتبار اسنادی
۱۱۸	۴. پوشش اعتبارات اسنادی
۱۲۱	فصل سوم: انواع اسناد
۱۲۲	الف) اسناد بازرگانی
۱۲۲	پیش فاکتور
۱۲۲	سیاهه تجاری
۱۲۴	سیاهه گواهی شده
۱۲۴	لیست بسته بندی و مشخصات کالا
۱۲۴	گواهی وزن
۱۲۴	گواهی بازرسی
۱۲۶	گواهی بازرسی شخص ثالث
۱۲۷	گواهی تجزیه سازنده کالا
۱۲۷	گواهی (کیفیت و بازرسی) کارخانه سازنده کالا
۱۲۷	گواهی ضد عفونی
۱۲۸	گواهی تطابق کالا (بازرسی اجباری کالا VOC)
۱۲۸	ب - اسناد رسمی
۱۲۸	سیاهه تایید شده (قانونی)
۱۲۸	سیاهه کنسولی
۱۲۹	گواهی مبدا
۱۳۰	سیاهه مخصوص گمرک
۱۳۱	گواهی لیست سیاه
۱۳۱	گواهی بهداشت و سلامت
۱۳۴	ج - اسناد مالی

۱۳۴	برات ارزی
۱۳۴	انواع برات
۱۳۴	۱- برات ساده
۱۳۴	۲- برات اسنادی
۱۳۷	۱- برات دیداری
۱۳۷	۲- برات مدت دار
۱۳۷	د- اسناد بیمه
۱۳۷	بیمه نامه یا خواهی بیمه
۱۳۹	بیمه نامه باربری
۱۴۲	ه- اسناد حمل
۱۴۲	بارنامه
۱۴۲	بارنامه دریایی
۱۴۶	انواع دیگر بارنامه
۱۴۶	بارنامه گروهی
۱۴۷	بارنامه پشت سفید
۱۴۷	بارنامه خط سیر منظم یا لاینر
۱۴۷	راه نامه غیر قابل معامله
۱۴۷	بارنامه سراسری
۱۴۸	رسید افسر کشتی
۱۴۸	بارنامه کانتینر
۱۴۸	بارنامه شخص ثالث
۱۴۸	بارنامه چارتر
۱۴۹	راهنامه هوایی
۱۵۰	بارنامه حمل مرکب فیاتا
۱۵۲	راه نامه کامیون
۱۵۳	راه نامه راه آهن

۱۵۳	رسید پیک یا گواهی پستی
۱۵۴	رسید عاملین حمل فیاتا
۱۵۴	گواهی حمل عاملین حمل فیاتا
۱۵۵	فصل چهارم: انواع اعتبار اسنادی
۱۵۶	انواع اعتبارات اسنادی
۱۵۶	الف- انواع اعتبار اسنادی از نظر تعهد
۱۵۶	اعتبار اسنادی برگشت پذیر
۱۵۶	اعتبار اسنادی غیر قابل برگشت
۱۵۸	اعتبار اسنادی برگشت پذیر تایید شده
۱۵۹	انواع اعتبارات اسنادی از لحاظ نحوه تسویه
۱۵۹	اعتبار اسنادی دیداری
۱۵۹	اعتبار اسنادی مدت دار (یوزانس)
۱۵۹	سایر انواع اعتبارات اسنادی
۱۵۹	اعتبار اسنادی پذیرشی
۱۶۰	اعتبار اسنادی بند قرمز
۱۶۰	اعتبار اسنادی چرخشی یا گردان
۱۶۱	اعتبار اسنادی تضمینی
۱۶۲	اعتبار اسنادی قابل انتقال
۱۶۳	اعتبار اسنادی متقابل (اتکایی)
۱۶۵	اعتبار اسنادی مستقیم
۱۶۶	اعتبار اسنادی ترانزیت
۱۶۶	واگذاری عواید
۱۶۶	حق رجوع یا بازگشت در اعتبارات اسنادی
۱۷۱	فصل پنجم: مقررات و مبانی تجارت بین المللی

۱۷۱

اینکوترمز ۲۰۱۰

۱۷۳

تغییرات در دسته بندی اینکوترمز ۲۰۱۰

۱۷۴

اصطلاح‌های یازده گانه ۲۰۱۰ Incoterms

۱۸۷

پیوست

۱۸۷

مجموعه قوانین و مقررات متحد الشکل اعتبارات اسنادی (UCP600)

۲۴۷

فهرست منابع و مآخذ

www.ketab.ir